

Audit udržateľnosti

Oblasť klimatickej zmeny

- udržateľný spôsob života
- spotreba energie
- odpad

Vek

- 12 - 18

Použitie

- neformálne vzdelávanie
- formálne vzdelávanie

Trvanie

Počas roka

Miesto konania

- vnútri

Zhrnutie

Systematická analýza budov, v ktorých pracujeme, nám pomôže získať praktické vedomosti o udržateľnejšom spôsobe života. Následne zhrnieme možné riešenia a navrhujeme zlepšenia.

Kľúčové slová

udržateľný spôsob života, spotreba energie, nakladanie s odpadmi, nakladanie

Potrebné znalosti z oblasti

nie

Ciele výuky

- Pozorovanie a rozlišovanie celkových aspektov udržateľného spôsobu života od nakladania s odpadmi po spotrebu energie, dopravu, atď.
- Zamyslenie sa nad uhlíkovou stopou budovy.

Metódy

- prieskum
- interview
- tímová práca

Nástroje a materiál

- pripravený online dotazník s otázkami
- zoznam emailových adries ľudí, od ktorých potrebujete získať informácie potrebné na audit

Príprava

Naverbujte do auditorského tímu kolegov a pracovníkov inštitúcie, a následne v spolupráci so zainteresovanými stranami nastavte úlohy auditu. Audit je potrebné z času na čas zopakovať. Každý ďalší audit preverí, či boli splnené ciele predchádzajúceho auditu a navrhne nové ciele. Treba dbať na to, aby sme si nestanovili ciele, ktoré nedokážeme naplniť z dôvodov, ktoré nedokážeme ovplyvniť. Ciele si však treba nastaviť aj plniť. Ak vezmeme túto úlohu vážne, veľa sa toho naučíme a posunieme celú inštitúciu bližšie k udržateľnosti.

Opis

Okrem základných teoretických znalostí o udržateľnom spôsobe života je pre vybudovanie dokonale udržateľného nastavenia potrebné získať praktické vedomosti. Dobrým spôsobom, ako získať praktické vedomosti, je podrobiť inštitúciu alebo budovu pracoviska auditu udržateľnosti, alebo zohľadniť aspekty udržateľnosti v procese navrhovania (to je lacnejšia metóda).

Audit udržateľnosti pomáha inštitúcii alebo budove začať od základov a neustále zlepšovať jej udržateľnosť. Maximálny výsledok netreba dosiahnuť okamžite, ale pevným záväzkom a malými krokmi každoročne dosahovať vyššiu efektívnosť.

Ak si na audit najmeme externého odborníka, možno prideme na to, že problém nechápeme dostatočne a množstvo nedostatkov našej budovy nás odrádza od zmeny. Preto je lepšie vzdelávať seba a ľudí okolo nás, čím sa postupne zlepší efektívnosť inštitúcie aj naše znalosti. Je veľmi dôležité, aby audit nevykonával len jeden človek.

Hlavné kroky auditu

1. Zostavte auditorský tím. Tím by mal mať vedúceho, ale zapojiť treba čo najviac ľudí, najlepšie niekoho z vedenia alebo kolegov.
2. Skupina vypracuje plán – čo bude testovať a aké kritéria použije. Tu je niekoľko tipov, ako na to. Na prvý audit nevyberajte priveľa aspektov, aby ste kvôli ich množstvu nezlyhali. Zo zoznamu si vyberte tie, ktoré sedia na vašu inštitúciu a ktoré dokážete zhodnotiť.
3. Skupina zvolí jeden alebo viacero dátumov auditu. Prieskum by mala skupina realizovať spoločne.
4. Vypracujte správu s menami účastníkov, harmonogramom úloh, termínmi a zistenými výsledkami.
5. Po ukončení auditu sa skupina stretne a naplánuje kroky, ktoré treba vykonať pred nasledujúcim auditom. Výsledky auditu a navrhované ciele a úlohy treba komunikovať zodpovedným osobám (vedeniu).
6. Na ďalšom audite skontrolujte, či boli ciele splnené, a ak treba, pritlačte na väčší súlad s predpismi v oblasti životného prostredia.

Nasledujúci zoznam obsahuje tipy, na čo myslieť pri príprave plánu auditu.
Niektoré oblasti auditu nie sú náročné:

Doprava

- Koľko zamestnancov používa verejnú dopravu?
- Koľko ľudí pracuje alebo žije v priamo v meste?
- Sú k dispozícii bezpečné úložiská bicyklov?
- Koľko ľudí chodí pešo a akú vzdialenosť celkove spolu prejdú?
- Koľko ľudí cestuje autom a akú vzdialenosť celkove spolu prejdú?
- Koľko ľudí využíva spolujazdu, je organizovaná firmou?
- Ako sa ľudia dopravujú na podujatia mimo inštitúcie?

Energia

- Koľko fosílnych palív spotrebuje inštitúcia ročne?
- Používa inštitúcia nejaké obnoviteľné zdroje energie?
- Aký je pomer neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojov energie?
- Ako efektívne je spaľovacie zariadenie?
- Sú steny, podkrovie a podlahy odizolované? Aký je U faktor?
- V akom stave sú okná a dvere, sú odizolované?
- Má ventilácia budovy ochranu pred vetrom (ventilačné vetrolamy)?
- Ako často sa vetrá?
- Sú inštalované tienidlá?
- Je inštalovaná klimatizácia?
- Sú za radiátormi umiestnené fólie na odrážanie tepla?
- Dá sa nastaviť teplota radiátorov?
- Má budova teplotné zóny?
- Čo sa deje s kúrením cez víkendy a sviatky?
- Aká je vlhkosť v budove a ako sa reguluje?
- Sú radiátory zakryté, napr. závesmi?
- Aká je teplota v rôznych miestnostiach?
- Sú inštalované odparovače a umiestnené živé rastliny?
- Koľko a aké živé rastliny sú v budove?
- Aká je celková kapacita elektrických spotrebičov?
- Používajú sa spotrebiče správne? Sú naozaj potrebné?
- Dá sa pohotovostný režim spotrebičov ovládať centrálné?
- Je v menej používaných častiach budovy, napr. na toaletách, inštalované osvetlenie s fotobunkou?
- Používajú sa časovače osvetlenia, napr. osvetlenie chodieb?
- Je možné na chodbách, v izbách či v iných priestoroch využiť prirodzené svetlo?
- Aké svetlá / žiarovky sa používajú?
- Koľko vypínačov je v miestnosti alebo na chodbe a ako sú rozmiestnené?
- Sú vypínače označené? Napr. A – oproti oknu, F – oproti stene.
- Sú svietidlá špinavé?
- Koľko energie sa minie na osvetlenie?
- Vypínajú sa TV a video úplne, alebo sa prepnú do pohotovostného režimu?
- Aká je nastavená teplota?
- Udržiajú sa káva alebo čaj teplé?
- Sú vodovodné kohútiky efektívne?
- Koľko vody sa minie pri spláchnutí toalety? (režim šetrenia vodou)
- Kvapkajú kohútiky?

Odpad

- Ako sa mení množstvo a zloženie tuhého odpadu?
- Existuje na danom mieste separovaný zber odpadu?
- Je tu zberné miesto na použité batérie?
- Používa sa toto zberné miesto?
- Ak zberné miesto na batérie nie je, je k dispozícii informácia o najbližšom zbernom mieste?
- Sú ľudia v inštitúcii / budove informovaní o zberných miestach pre rôzne druhy odpadu, využívajú ich?
- Vedia ľudia v inštitúcii / budove o zberných miestach?
- Zbiera sa elektroodpad? Ako sa s ním nakladá? Je možné elektroodpad odovzdať pri kúpe nového spotrebiča?
- Čo sa deje so separovaným odpadom?
- Ak sa separuje bioodpad, ide do kompostárne?
- Čo sa deje s kompostom?
- Aké obalové materiály sa používajú pri nakupovaní, dá sa vybrať?
- Koľko papiera sa používa?
- Používa sa starý alebo recyklovaný papier?
- Čo sa deje s papierovým odpadom?

Občerstvenie / kuchyňa

- Odkiaľ a z akej diaľky sa berú suroviny?
- Používajú sa nejaké certifikované suroviny v bio kvalite, a ako áno, v akom rozsahu?
- Plánuje sa strava s ohľadom na princípy zdravého stravovania?
- Čo sa deje s odpadom z jedla?
- Čo sa deje s použitým olejom?
- Rozdeľuje sa občerstvenie na porcie?
- Čím sa umývajú riady?
- Kde sa berie horúca voda?

Zvyšovanie povedomia, školenie

- Sú k dispozícii kurzy o udržateľnosti?
- Koná sa fórum o výchove k udržateľnosti? Ak áno, ako často?
- Je k dispozícii moderátor podujatí a cvičení o udržateľnosti?
- Zaviedli sa ukazovatele a merania súvisiace s udržateľnosťou?
- Sledujú sa ukazovatele a merania súvisiace s rozvojom povedomia a prístupu k udržateľnosti?
- Ste v kontakte s profesionálnymi neziskovými organizáciami?
- Usporadúvajú sa v tomto kontexte nejaké podujatia mimo inštitúciu?